

VYHLÁŠKA

ze dne 14. dubna 2004

o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat

Ministerstvo zemědělství stanoví podle § 29 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění zákona č. 77/2004 Sb., (dále jen „zákon“) k provedení § 10, 12a, § 12c odst. 3, § 29a odst. 2 zákona:

§1**Úvodní ustanovení**

Hospodářská zvířata se chovají s ohledem na druh a hmotnostní kategorii a další specifické požadavky na jejich ochranu a pohodu podle minimálních standardů stanovených zákonem, mezinárodními smlouvami, ¹⁾ kterými je Česká republika vázána, a v souladu s právem Evropských společenství. ²⁾

§2**Minimální standardy pro ochranu skotu**

- (1) Minimální standardy pro ochranu kategorie skotu ve věku do šesti měsíců (dále jen „telata“) stanoví následující podmínky
- po porodu ošetřovatel v intenzivních chovech skotu zkontroluje a zabezpečí, aby novorozené tele přijalo co nejdříve, nejpozději do 6 hodin po narození, dostatečné množství mleziva od matky nebo z jiného zdroje,
 - telata nesmí být uvázána, kromě telat chovaných ve stádě, která mohou být uvázána během krmení mlékem nebo jeho náhražkou, maximálně však 1 hodinu,
 - telatům nesmí být nasazován náhubek,
 - pro všechna telata ustájená ve skupině, která nejsou krmena do nasycení podle vlastní potřeby zvířete nebo pomocí automatického krmného systému, musí být zajištěn přístup ke krmivu ve stejné době, jaký mají ostatní telata ve skupině; pro telata ustájená ve skupinách, která nemají stálý přístup ke krmivu, musí být zajištěno krmení nejméně dvakrát denně,
 - každé tele starší dvou týdnů musí dostat krmivo obsahující vlákninu v minimálním množství zvyšujícím se postupně od 50 g do 250 g pro telata ve věku 8 až 20 týdnů a obsahuje tolik železa, aby byla zajištěna průměrná hladina krevního hemoglobinu minimálně 4,5 mmol/litr,
 - šířka individuálního kotce pro telata musí odpovídat minimálně kohoutkové výšce telete, měřeno ve stoje, a délka kotce musí být minimálně rovna délce těla měřené od špičky nosu po kaudální okraj hrbolu kyčelního vynásobeného koeficientem 1,1. Individuální kotce pro telata nesmí mít celistvé stěny, ale stěny, které telatům umožňují vizuální kontakt s ostatními telaty a neznemožňují péči o jejich srst,
 - tele starší osmi týdnů nesmí být drženo v individuálním kotci, pokud podle veterinárního lékaře jeho zdravotní stav a jeho chování nevyžaduje izolaci a individuální péči,
 - pro telata chovaná ve skupinách je prostor bez překážek pro jedno tele o živé hmotnosti do 150 kg přinejmenším 1,5 m²; 1,7 m² pro tele od 150 do 220 kg živé hmotnosti a přinejmenším 1,8 m² pro tele nad 220 kg živé hmotnosti; toto ustanovení se však nevztahuje na sající telata u matek a stáje, kde je méně než 6 telat; další požadavky na prostory a vybavení pro ustájení telat stanoví zvláštní právní předpis,³⁾
 - ve stájích s telaty musí být zajištěno přirozené nebo umělé osvětlení; při použití umělého osvětlení nejméně po dobu od 9 do 17 hodin v intenzitě odpovídající přirozenému světlu,

¹⁾ Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 21/2000 Sb. m. s., o sjednání Evropské dohody o ochraně zvířat chovaných pro hospodářské účely.

²⁾ Směrnice Rady 91/629/EHS ze dne 19. listopadu 1991, kterou se stanoví minimální požadavky pro ochranu telat. Směrnice Rady 97/2/ES ze dne 20. ledna 1997, kterou se mění směrnice 91/629/EHS, kterou se stanoví minimální požadavky pro ochranu telat.

Směrnice Rady 91/630/EHS ze dne 19. listopadu 1991, kterou se stanoví minimální požadavky pro ochranu prasat.

Směrnice Rady 2001/88/ES ze dne 23. října 2001, kterou se mění směrnice 91/630/EHS, kterou se stanoví minimální požadavky pro ochranu prasat.

Směrnice Komise 2001/93/ES ze dne 9. listopadu 2001, kterou se mění směrnice 91/630/EHS, kterou se stanoví minimální požadavky pro ochranu prasat.

Směrnice Rady 1999/74/ES ze dne 19. července 1999, kterou se stanoví minimální požadavky na ochranu nosnic.

³⁾ Vyhláška č. 191/2002 Sb., o technických požadavcích na stavby pro zemědělství.

- pro telata ustájená ve stájích nebo boxech je zajištěno podestýlání vhodnou podestýlkou; to se vztahuje zejména na telata mladší než dva týdny a telata v izolaci,
- telata do věku jednoho týdne a telata s neúplně zhojeným pupkem se smí přemísťovat z hospodářství, v němž se narodila, jen v mimořádných případech; při přemísťování telat a jejich přepravě na trh je nezbytné zajistit opatření k ochraně jejich zdraví a pohody,
- u telat chovaných v budovách musí být chovatelem zabezpečena jejich prohlídka nejméně dvakrát denně a u telat, která nejsou chována v budovách, nejméně jedenkrát denně.

(2) Ustanovení odstavce I se vztahují na nově budované nebo rekonstruované stáje pro telata a od 31. prosince 2006 se vztahují na všechny stáje pro telata.

(3) Minimální standardy pro ochranu kategorie plemenů evidovaných podle zvláštních právních předpisů⁴⁾ pro využití v přirozené plemenitbě a inseminaci a pro odchovávané plemenné býčky ve věku od šesti měsíců (dále jen „plemenní býci“) stanoví následující podmínky

- a) plocha pro připouštění se řeší a udržuje tak, aby se předcházelo zranění plemenného býka nebo plemence,
- b) mechanické zařízení nutící plemenné býky k pohybu mohou být zapínána na potřebnou dobu pod podmínkou, že jsou náležitě kontrolována a individuálně upravena,
- c) minimální plocha pro individuální ustájení plemenného býka v boxu je 16 m² a v případě hmotnosti větší než 1000 kg musí být na každých 60 kg živé hmotnosti plocha zvětšena o 1,0 m², další požadavky na prostory a vybavení pro ustájení plemenných býků stanoví zvláštní právní předpis.³⁾

(4) Plemenné býky je možné navykat a využívat pro naskočení jiného plemenného býka při odběru semene pro inseminaci; zvíře jakékoliv kategorie skotu nelze používat a cvičit jako jízdni zvíře pro člověka nebo na ně z jiných důvodů nasedat nebo je používat pro býčí zápasy.

(5) Zvláštní pozornost se musí věnovat stavu paznehtů u všech kategorií dospělého skotu; mezi preventivní opatření patří kontrola stavu paznehtů a paznehtářská úprava prováděná v pravidelných intervalech tak, aby nedocházelo k přerůstání rohoviny nebo jinému poškození paznehtů a bolestivým stavům vyvolávajícím změnu fyziologického postoje nebo pohyblivosti zvířat.

(6) Minimální standardy pro ochranu kategorie býků a jalovic, kteří nejsou evidováni podle zvláštních právních předpisů⁴⁾ k využití v plemenitbě ve věku od šesti měsíců (dále jen „skot ve výkrmu“) stanoví následující podmínky

- a) ve skupinách nesmí být volně chován společně skot s rohy a bez rohů; prostorové nároky na ustájení upravují zvláštní právní předpisy,³⁾
- b) k prevenci vzájemného naskakování býků nesmí být používány vodiče pod elektrickým napětím,
- c) další požadavky na prostory a vybavení pro ustájení skotu ve výkrmu stanoví zvláštní právní předpis.³⁾

(7) Minimální standardy pro ochranu kategorie plemenic skotu a jalovic ve věku od šesti měsíců, které jsou evidovány podle zvláštních právních předpisů,⁴⁾ k využití v plemenitbě nebo jsou pro tento účel odchovávány (dále jen „krávy a jalovice“), stanoví následující podmínky

- a) počet zvířat ve volném ustájení nesmí být větší než počet boxů a počet míst v krmišti, pokud není objemné krmivo podáváno do nasycení podle vlastní potřeby zvířete; prostory včetně chodeb a výběhů zajišťují takové podmínky, aby se předešlo neúměrným skupinovým tlakům,
- b) k omezení pohybu krav a jalovic na stání, zejména při jejich dojení nebo pro omezení kálení a močení do určitého prostoru hnojně uličky, se nesmí používat vodiče pod elektrickým napětím,
- c) mechanická zařízení nutící krávy nebo jalovice k pohybu mohou být zapínána na potřebnou dobu pod podmínkou, že jsou náležitě kontrolována a individuálně upravena; v období posledních 2 měsíců březosti nesmí být tato zařízení používána,
- d) dojící technika musí být zvolena a dojící zařízení udržováno tak, aby se předešlo poškozování mléčné žlázy. Ošetřovatel dojnic musí ovládat používané technologické zařízení pro dojení a kontrolu správnosti jeho použití. Při každodenní prohlídce zvířat musí být věnována pozornost mléčné žláze a pohlavním orgánům. Případný vznik abnormalit je třeba zvláště pečlivě sledovat během posledního měsíce březosti,
- e) kráva nebo jalovice při používání stájí v intenzivních chovech se před porodem a po něm ustájí v boxu s pevnou podlahou a podestýlkou,
- f) ošetřovatel krav nebo jalovic musí ovládat techniku telení, věnuje zvláštní pozornost hygieně, zejména při asistovaných porodech; vznikne-li podezření, že porod bude obtížný, nebo není-li možné vybavit tele manuálně bez vážného nebezpečí pro krávu nebo tele, je třeba vyžádat bez odkladu pomoc veterinárního lékaře. Při porodu prováděném ošetřovatelem nelze používat mechanické pomůcky s výjimkou ručně ovládaných provazů.

⁴⁾ Zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 162/2003 Sb. a zákona č. 282/2003 Sb.

(8) Ke střežení skotu lze používat psy pouze tehdy, jsou-li pro tento účel vycvičeni, a to po době pozvolného navykání.

§3

Minimální standardy pro ochranu prasat

(1) V části stavby, ve které jsou chována prasata, nesmí být překročena hladina nepřetržitého hluku 85 dB. Je třeba se vyhnout stálému nebo náhlému hluku.

(2) Prasata musí být chována v prostředí s intenzitou světla alespoň 40 luxů po dobu minimálně osmi hodin denně.

(3) Ustájení pro prasata musí být vybudováno takovým způsobem, aby každé prase

a) mělo přístup do prostoru, který je čistý, fyzicky a tepelně pohodlný, vybavený řádným odtokem, a který umožňuje všem zvířatům současně polohu vleže,

b) vidělo na jiná prasata, s výjimkou kategorie pohlavně dospělých plemenic prasat evidovaných podle zvláštních právních předpisů⁴⁾ pro využití v přirozené plemenitbě a inseminaci v období před prvním zapuštěním (dále jen „prasnička“) nebo plemenic po prvním porodu (dále jen „prasnice“) v týdnu před očekávaným porodem a v jeho průběhu.

(4) Prasata musí mít trvalý přístup k dostatečnému množství materiálu, který jim umožňuje etologické aktivity, jako je např. sláma, seno, dřevo, piliny, kompost, rašelina nebo směsi takových materiálů, které neohrožují zdraví zvířat.

(5) Podlahy musí být hladké, avšak nikoliv kluzké, aby se předešlo poranění prasat, a musí být navrženy, konstruovány a

udržovány tak, aby prasatům nezpůsobovaly poranění nebo útrapy. Musí odpovídat velikosti a hmotnosti prasat a musí tvořit pevný, rovný a stabilní povrch.

(6) Všechna prasata musí být krmena alespoň jednou denně. Při ustájení ve skupinách, které nejsou krmeny do nasycení podle vlastní potřeby zvířete nebo nemají k dispozici automatický krmný systém, musí mít každé prase přístup ke krmivu ve stejné době jako ostatní prasata ve skupině.

(7) Všechna prasata starší než 2 týdny musí mít trvalý přístup k dostatečnému množství čerstvé vody.

(8) Minimální standardy pro ochranu kategorie prasat ve věku od narození do odstavu (dále jen „selata“) stanoví následující podmínky

a) v porodních kotcích pro selata musí být zajištěn dostatečný prostor pro jejich přirozený pohyb a zejména pro to, aby mohla být bez obtíží kojena nebo napájena,

b) pro selata od narození do odstavu musí být zajištěna suchá plocha pro ležení, na níž mohou odpočívat všechna současně a do níž nemá prasnice přístup; v případě potřeby je zajištěn zdroj tepla, který neškodí prasnici,

c) selata nesmějí být odstavována dříve než ve věku 28 dnů s výjimkou případů, kdy by neodstavení mohlo nepříznivě ovlivnit zdravotní stav matky nebo selat; selata však mohou být odstavována až o sedm dnů dříve, jestliže jsou přemístěna do kotce, který je před umístěním nové skupiny vyprázdněn, důkladně vyčištěn a vydezinfikován a který je oddělen od prostorů, kde jsou ustájeny prasnice, aby se minimalizoval přenos nákaz na selata,

d) krácení ocasu nebo extirpace (trhání nebo obrušování) špičáků neodstavených selat se nesmí provádět bezdůvodně, ale pouze v případech prokázaných poranění struků prasnice nebo uší a ocasů ostatních prasat.

(9) Minimální standardy pro ochranu kategorie prasat ve věku od odstavu do věku 10 týdnů a prasat od věku 10 týdnů do porážky (dále jen „odchovávaná a vykrmovaná prasata“) stanoví následující podmínky

a) skupiny pro výkrm nebo odchov k zařazení do plemenišby musí být vytvářeny co nejdříve po odstavu, nejlépe do jednoho týdne po odstavu; odchovávaná a vykrmovaná prasata se chovají ve stálých skupinách a jejich spojování se omezí na minimum. Jsou-li prasata smíšena, měla by mít dostatek možností uniknout nebo se ukryt před jinými prasaty,

b) pro odchovávaná a vykrmovaná prasata ve skupině je podlahová plocha prostá překážek minimálně

1. 0,15 m² na prase o živé hmotnosti do 10 kg,
2. 0,20 m² na prase o živé hmotnosti od 10 kg do 20 kg,
3. 0,30 m² na prase o živé hmotnosti od 20 kg do 30 kg,
4. 0,40 m² na prase o živé hmotnosti od 30 kg do 50 kg,
5. 0,55 m² na prase o živé hmotnosti od 50 kg do 85 kg,
6. 0,65 m² na prase o živé hmotnosti od 85 kg do 110 kg,
7. 1,00 m² na prase o hmotnosti vyšší než 110 kg,

c) jsou-li pro prasata chovaná ve skupinách použity betonové roštové podlahy, musí být šíře mezer mezi nášlapnými plochami roštu (dále jen „roštnice“)

1. 11 mm pro selata,
2. 14 mm pro odstávčata,
3. 18 mm pro odchovávaná a vykrmovaná prasata,

minimální šířka roštnice je 50 mm pro selata do odstavu a odstávčata a 80 mm pro odchovávaná a vykrmovaná prasata,

d) jsou-li odchovávaná a vykrmovaná prasata držena pohromadě a jejich chování se vymyká normálním projevům, provedou se opatření proti vzájemnému napadání; prasata jeví trvale známky agresivity nebo prasata, která jsou obětí těchto agresivních zvířat, se izolují a drží mimo skupinu; v tomto případě musí použitý samostatný kotec umožňovat zvířeti snadné otáčení, pokud to není v rozporu s doporučením veterinárního lékaře,

e) při sestavování skupin prasat pocházejících z různých vrhů lze použít uklidňující veterinární léčiva jen se souhlasem veterinárního lékaře.

(10) Dříve, než se přistoupí k zákrokům podle odstavce 8 písm. d) a e), chovatel zabezpečí jiná opatření, která brání okusování ocasů a jiným poruchám chování, přičemž se berou v úvahu podmínky prostředí a hustota osazení stáje a možnost zvětšení příslušného ustájovacího prostoru. Z tohoto důvodu se musí změnit nevhodné podmínky prostředí nebo způsob ustájení.

(11) Minimální standardy pro ochranu kategorie pohlavně dospělých plemeníků prasat evidovaných podle zvláštních právních předpisů⁴⁾ pro využití v přirozené plemenišbě a inseminaci (dále jen „kanci“) stanoví následující podmínky

a) kotce pro kance musí být umístěny a konstruovány tak, aby se kanec mohl otáčet a slyšet, cítit a vidět jiná prasata; volná podlahová plocha kotce pro dospělého kance musí být minimálně 6 m²,

b) v případech, kdy se kotce používají také jako místo pro připouštění prasníc, musí být podlahová plocha pro dospělého kance minimálně 10 m² a v kotci nesmí být žádné překážky,

c) zkracování klů kanců se provádí pouze z důvodů předcházení dalších poranění ostatních prasat a z bezpečnostních důvodů.

(12) Ustanovení odstavce 11 se vztahují na nově budované, rekonstruované nebo poprvé do provozu uvedené stavby pro prasata a od 1. ledna 2005 se vztahují na všechny stavby pro prasata.

(13) Minimální standardy pro ochranu prasníc a prasníček stanoví následující podmínky, které se nevztahují na hospodářství, v nichž je ustájeno méně než 6 odchovávaných prasat nebo 5 prasníc se selaty,

- a) prasnice a prasničky se během období, které začíná 4 týdny po zapuštění a končí 1 týden před očekávaným porodem, chovají ve skupinách. Kotec, ve kterém je skupina chována, musí mít strany delší než 2,8 m. Je-li ve skupině chováno méně než 6 zvířat, kotec, ve kterém je skupina chována, musí mít strany delší než 2,4 m,
- b) v hospodářstvích s méně než 10 prasnicemi mohou být prasnice ustájeny během období uvedeného v písmenu a) jednotlivě za předpokladu, že se v kotcích mohou snadno otočit,
- c) podlahy musí splňovat pro zapuštěné prasničky a březí prasnice tyto požadavky:

1. pro zapuštěné prasničky a nebo prasnice chované ve skupinách musí činit celková využitelná podlahová plocha pro každou zapuštěnou prasničku nejméně 1,64 m² a pro každou prasnici nejméně 2,25 m². Jsou-li tato zvířata chována ve skupinách po méně než 6 kusech, musí být celková využitelná podlahová plocha zvětšena o 10 %. Jsou-li tato zvířata chována ve skupinách po 40 nebo více kusech, celková využitelná podlahová plocha může být zmenšena o 10 %,
2. část podlahy požadované v bodu 1 rovnající se nejméně 0,95 m² na prasničku a nejméně 1,3 m² na prasnici musí být tvořena souvislou pevnou plochou, z níž je pro odtokové otvory vyhrazeno maximálně 15 %,
3. jsou-li pro zapuštěné prasnice a prasničky chované ve skupinách použity betonové roštové podlahy, maximální šíře mezer mezi roštnicemi musí být 20 mm a minimální šířka roštnice musí být 80 mm,

- d) v případě zjištění parazitů kontrolním vyšetřením březích prasnic a prasniček se zajistí ošetření proti vnitřním a vnějším parazitům,
- e) v týden před očekávaným porodem musí mít prasničky a prasnice k dispozici čistou a pohodlnou plochu pro ležení a vhodný materiál pro vytvoření hnízda,
- f) pro usnadnění spontánního nebo asistovaného porodu musí být za prasnicí nebo prasničkou volná plocha, systém musí umožňovat porod s asistencí nebo bez ní; porodní kotce, v nichž se prasnice pohybují volně, musí být vybaveny zábranami pro ochranu selat a musí být řešeny tak, aby nezpůsobovaly zranění prasat; pokud je použito klečových zábran, minimálními rozměry prostoru pro prasnici musí být délka 2,1 m a šířka 0,7 m, a za zábranami musí být minimálně 0,3 m volného prostoru.
- (14) Ustanovení odstavce 13 písm. a) až c) se vztahují na nově budované, rekonstruované nebo poprvé do provozu uvedené stavby pro prasata a od 1. ledna 2006 se vztahují na všechny stavby pro prasata.

(15) Další požadavky a prostory na vybavení pro ustájení jednotlivých kategorií prasat stanoví zvláštní právní předpis.³⁾

§4

Minimální standardy pro ochranu ovcí a koz

Minimální standardy pro ochranu ovcí a koz stanoví následující podmínky

- a) žebřiny na seno a žlaby na krmivo a krmné doplňky musí být řešeny a umístěny tak, aby se zabránilo vzniku poranění nebo poškození očí a aby ovce nebo kozy nebyly ohroženy pádem žebřin nebo balíků krmiva,
- b) napáječky musí být řešeny a umístěny tak, aby se snížila na minimum možnost kontaminace výkaly nebo močí, riziko zmrznutí nebo rozlévání vody a předešlo se zranění; ošetřovatel je udržuje čisté a kontroluje nejméně jednou denně, při extrémních výkyvech počasí i častěji. Další požadavky na zařízení a vybavení staveb pro ovce a kozy jsou uvedeny ve zvláštním právním předpisu,³⁾
- c) zvláštní péče se musí věnovat udržování nástrojů používaných ke stříhání, označování zvířat a aplikaci antiparazitárních preparátů a vybavení na antiparazitární koupele ovcí v provozuschopném stavu. Ústí podavačů léků musí mít velikost odpovídající věku a plemeni ošetřovaných ovcí,
- d) pokud chovatel nemá potřebné zkušenosti ve všech otázkách chovu, mezi něž patří manipulace s ovcemi, asistence při porodech, dojení, stříhání, pokud se provádí, všechny prováděné metody koupelí a postříků, úpravy paznehtů a ostatní jednoduché preventivní a léčebné zákroky podle pokynů veterinárního lékaře, musí si zajistit odbornou pomoc nebo dostupnost takového vybavení, které mu řešení běžných provozních problémů umožní,
- e) ovce a kozy lze jen výjimečně chovat jednotlivě,
- f) dospělé ovce plemen chovaných pro produkci vlny se minimálně jednou za rok ostříhají. Stříhací strojky musejí být pravidelně čištěny a dezinfikovány, aby byly v provozuschopném stavu, a jejich provedení musí být přiměřené velikosti a věku zvířat. Před a během stříhání se s ovcemi zachází opatrně, aby se předešlo zranění. Rány způsobené během stříhání musejí být okamžitě ošetřeny,
- g) ostříhané ovce se nevyhánějí mimo ustájovací prostory, pokud lze ve vztahu ke klimatickým podmínkám předpokládat, že ostříhání rouna bude mít škodlivý vliv na jejich zdravotní a kondiční stav,
- h) zvláštní pozornost se musí věnovat stavu paznehtů; mezi preventivní opatření patří úprava paznehtů prováděná v pravidelných intervalech, aby se omezilo šíření hniloby paznehtů a jiných infekcí. Ovce nesmí být vypouštěny na pastviny, na nichž hrozí vážné nebezpečí kontaminace. Vchody a východy budov a výběhů se udržují v dobrém stavu, bez překážek a upravené tak, aby nedocházelo ke zranění zvířat nebo poškození rouna,
- i) ohrazení musí být řádně provedeno a udržováno, aby se předešlo úniku a riziku poranění ovcí nebo koz. Při použití drátěného pletiva musí být ohrazení často kontrolováno a udržováno v napjatém stavu, aby se do něj zejména rohaté ovce nebo rohaté kozy nezachytávaly. Pletivo nelze používat k ohrazení pozemků, na nichž ovce rodí; vyhovující je kombinace přenosných a pevných ohrazení. Elektrické ohradníky musí být řešeny a udržovány tak, aby elektrický impuls nebo dotek vyvolal jen okamžité zneklidnění ovce,
- j) ke střežení ovcí nebo koz lze používat psy pouze tehdy, jsou-li pro tento účel vycvičeni, a to po době pozvolného navykání.

§5

Minimální standardy pro ochranu koní

Minimální standardy pro ochranu koní se vztahují na koně a přiměřeně i na osly a jejich křížence (dále jen „koně“). Stanovují se

následující podmínky

- a) koně využívané pro hospodářské nebo zájmové účely je od narození třeba přivykat na přítomnost člověka, kontakt s ním a provádění základních chovatelských úkonů a používání chovatelských zařízení, vybavení a pomůcek,
- b) pro koně se budují a využívají ustájovací prostory s výběhy; trvalé celoroční ustájení pouze ve výběžích je možné jen u původních rustikálních plemen, pokud byli takto chováni jedinci na tento způsob v daných klimatických podmínkách již před zimním obdobím navykání,
- c) ve vazných stájích se používá vazná ohlávka nebo nákrční řemen upevněný na jeden nebo dva provazy nebo řemeny, volně probíhající do zdi zabudovaným centrálně umístěným kruhem nebo kruhy na obou stranách stání. Uvazování koní řetězem se nepoužívá. Další požadavky na prostory a vybavení pro ustájení koní stanoví zvláštní právní předpis, ³⁾
- d) při pastevním odchovu, zejména v letním období, je třeba zajistit na pastvě napájecí zařízení a přístřešek, pokud výběhy přímo nesouvisejí se stáji, do kterých mají koně přístup,
- e) prostory, zejména vchody a východy budov a výběhů, se udržují bez překážek a cizích předmětů upravené tak, aby nedocházelo ke zranění zvířat,
- f) pro všechny koně starší než dva týdny, kteří nejsou napájeni podle vlastní potřeby zvířete nebo pomocí automatického napájecího systému, musí být jejich potřeba tekutin kryta napájením minimálně třikrát denně,
- g) pro všechny koně ustájené ve skupině, kteří nejsou krmeni do nasycení podle vlastní potřeby zvířete nebo pomocí automatického krmného systému, se zajistí přístup ke krmivu ve stejné době jako pro ostatní koně ve skupině; krmení se podává nejméně dvakrát denně a krmná dávka musí obsahovat stravitelnou vlákninu v dostatečném množství,
- h) ve stájích se hřibaty musí být zajištěno přirozené nebo umělé osvětlení; při použití umělého osvětlení po dobu od 9 do 17 hodin v intenzitě odpovídající přirozenému světlu,
- i) pro hřibata ustájená ve stájích se musí podestýlat vhodnou podestýlkou; to se vztahuje zejména na hřibata mladší než dva týdny,
- j) pro hřibata se nesmí používat nasazení náhubku nebo trvalé uvázání hřiběte v období do odstavu,
- k) zvláštní pozornost se musí věnovat stavu kopyt koní; mezi preventivní opatření patří kontrola stavu kopyt před návratem do ustájovacích prostor a podkovářská úprava prováděná v pravidelných intervalech, aby nedocházelo k přerůstání rohoviny nebo jinému poškození kopyt,
- l) technika přípouštění a plocha pro přípouštění koní se řeší tak, aby se předcházelo zranění plemenného hřebce nebo plemenné klisny,
- m) mechanická zařízení nutící zvířata k pohybu smí být zapínána na potřebnou dobu pod podmínkou, že jsou náležitě kontrolována a individuálně upravena; u klisen v období posledních 2 měsíců březosti nesmí být tato zařízení používána,
- n) vybavení, používané postroje a pomůcky mají být přiměřené stavbě těla, věkovým schopnostem a výkonnosti koně, nesmí mu působit poškození nebo poranění; pomůcky a vybavení využívající elektrický impuls, elektrické poháněče, ostruhy s ostrými výběžky nebo hroty se nesmí používat; jsou-li na ostruže kolečka, musí se volně otáčet.

§6

Minimální standardy pro ochranu drůbeže

Minimální prostorové nároky a vybavení staveb pro chov kůra domácího (*Gallus gallus f. domestica*), krocana domácího (*Meleagris gallopavo f. domestica*), kachny domácí (*Anas platyrhynchos f. domestica*), kachny pižmové (*Cairina moschata f. domestica*) a kříženců těchto kachen, husy domácí (*Anser anser f. domestica* a *Anser cygnoides f. domestica*) a jejich kříženců jsou uvedeny ve zvláštním právním předpise.³⁾

§7

Obecné zásady pro ochranu nosnic

- (1) Minimální standardy pro ochranu slepic druhu kur domácí (*Gallus gallus f. domestica*), které dosáhly snáškové zralosti a jsou chovány pro produkci vajec nezamýšlených k líhnutí (dále jen „nosnice“) se nevztahují na zařízení, ve kterém je chováno méně než 350 nosnic, a na zařízení pro chovné slepice.
- (2) Pro účely této vyhlášky se rozumí
 - a) hnízdem oddělený prostor pro snášku vajec pro jednu nosnici nebo pro skupinu nosnic (skupinové hnízdo), mezi jehož složky dna se nesmí používat drátěná oka, která by mohla přijít do styku s nosnicemi,
 - b) stehvem jakýkoli drohvý materiál, který nosnicím umožňuje uspokojovat jejich etologické potřeby,
 - c) využitelnou plochou prostor v obohacených klecích nejméně 30 cm široký se sklonem podlahy nepřesahujícím 14 % nebo 8° a s výškou (světlostí) nejméně 45 cm. Prostory pro hnízda se nepovažují za využitelný prostor.
- (3) Hladina hluku musí být snížena na minimum. Je třeba se vyvarovat stálého nebo náhlého hluku.
- (4) Všechny budovy musí být natolik osvětleny, aby se nosnice mohly vzájemně vidět a být viděny, aby mohly zkoumat vizuálně své okolí a vykazovat běžnou úroveň činnosti. Tam, kde je přirozené světlo, musí být okna uspořádána tak, aby bylo světlo rozloženo rovnoměrně po celém prostoru. Po prvních dnech adaptace musí být světelný režim takový, aby nedocházelo ke zdravotním potížím a poruchám chování. Musí se dodržovat 24hodinový režim osvětlení, který musí zahrnovat přiměřenou nepřerušovanou dobu tmy trvající jednu třetinu dne tak, aby si nosnice mohly odpočinout a aby nedocházelo k jejich utrpení. Při tlumení světla se zajistí doba stmívání dostatečně dlouhá k tomu, aby se nosnice mohly nerušené a bez nebezpečí poranění usadit.
- (5) Části budovy, vybavení nebo nástrojů, s nimiž nosnice přicházejí do styku, musí být důkladně čištěny a pravidelně dezinfikovány, v každém případě při každém vyprázdnění klece a před jejím novým obsazením nosnicemi. Po dobu obsazení klecí se musí povrchy a veškerá zařízení udržovat v čistotě. Uhynulé nosnice se musí odklízet denně.
- (6) Klece musí být zabezpečeny tak, aby nedocházelo k úniku nosnic. Technologické systémy se dvěma nebo více podlažními klecí musí být opatřeny vybavením, nebo musí být přijata taková opatření, která umožní bezproblémovou kontrolu

všech podlaží a usnadní vyjímání nosnic.

- (7) Tvar a rozměry dvířek klece musí být takové, aby bylo možno vyjmout dospělou nosnici bez zbytečného utrpení nebo zranění.
- (8) Chovatelé nosnic musí při chovu splňovat minimální standardy pro ochranu nosnic a dále standardy podle volby technologie pro
- alternativní systémy,
 - neobohacené klečové systémy,
 - obohacené klečové systémy.
- (9) Seznam podniků, které mají Evropskou komisí schválené minimální standardy uvedené v § 29a odst. 2 zákona na přechodné období do 31. prosince 2009 na neobohacené klečové systémy chovu, je uveden v příloze této vyhlášky.

§8

Minimální standardy pro ochranu nosnic v alternativních systémech chovu

- (1) Všechny nově budované nebo rekonstruované alternativní systémy chovu a všechny systémy chovu poprvé uváděné do provozu musí splňovat pro všechny nosnice následující požadavky
- žlábkové krmítko poskytující nejméně 10 cm na jednu nosnici, nebo kruhové krmítko poskytující nejméně 4 cm na nosnici,
 - nepřetržitou žlábkovou napáječku poskytující 2,5 cm na nosnici, nebo kruhové napáječky poskytující 1 cm na nosnici,
 - tam, kde se používají kapátkové nebo kalíškové napáječky, nejméně jedna taková napáječka pro každých 10 nosnic. Tam, kde jsou napájecí místa připojena napevno, musí mít každá nosnice v dosahu nejméně dvě kapátkové nebo kalíškové napáječky,
 - nejméně jedno hnízdo pro každých 7 nosnic. Pokud se používají skupinová hnízda, musí být nejméně 1 m² hnízdního prostoru pro maximálně 120 nosnic,
 - přiměřené hrady, bez ostrých okrajů, skýtající nejméně 15 cm na jednu nosnici. Hrady nesmí být instalovány nad stelivem a vodorovná vzdálenost mezi hrady a stěnou musí být nejméně 20 cm,
 - nejméně 250 cm² prostoru se stelivem na jednu nosnici, přičemž stelivo zabírá nejméně jednu třetinu plochy.
- (2) Podlaha musí být konstruována tak, aby poskytovala přiměřenou oporu každému z dopředu směřujících prstů obou běháků.
- (3) Pokud se používají systémy chovu, kde se nosnice mohou volně pohybovat mezi různými podlažími,
- nesmějí zde být umístěna více než čtyři podlaží,
 - výška (světlost) mezi podlažími musí být nejméně 45 cm,
 - napájecí a krmná zařízení musí být rozmístěna tak, aby poskytovala stejný přístup všem nosnicím,
 - podlaží musí být uspořádána tak, aby se zabraňovalo padání trusu do nižších podlaží.
- (4) Pokud mají nosnice přístup k volným otevřeným výběhům,
- musí být k dispozici několik otvorů umožňujících přímý přístup do venkovního prostoru, nejméně 35 cm vysokých a 40 cm širokých, a táhnoucích se podél budovy po celé její délce; v každém případě musí být na skupinu čítající 1000 nosnic dostupných celkem 2 m otvorů,
 - výběhy musí být na ploše rozměrem vyhovující hustotě osazení a povaze pozemku, aby nedocházelo ke kontaminaci,
 - výběhy musí být vybaveny přístřeškem na ochranu před nepříznivými klimatickými vlivy a predátory a v případě potřeby vhodnými napáječkami.
- (5) Hustota osazení nesmí překročit 9 nosnic na 1 m² využitelné plochy.
- (6) Minimální požadavky stanovené v odstavci I se vztahují na všechny alternativní systémy od 1. ledna 2007.

§9

Minimální standardy pro ochranu nosnic v neobohacených klečových systémech

- (1) Všechny neobohacené klečové systémy musí splňovat pro všechny nosnice následující požadavky
- v kleci musí být zajištěna podlahová plocha alespoň 550 cm², měřeno půdorysně, kterou lze užívat bez omezení; nezapočítávají se do ní zejména zvednuté okrajové plochy zabraňující plýtvání s krmivem, které mohou omezovat využitelný volný prostor,
 - klec musí být vybavena žlábkovým krmítkem přístupným bez omezení. Jeho délka musí být nejméně 10 cm na jednu nosnici v kleci,
 - pokud nejsou k dispozici kapátkové nebo kalíškové napáječky, musí být každá klec vybavena souvislou žlábkovou napáječkou stejné délky jako žlábkové krmítko uvedené v písmenu b). Tam, kde jsou napájecí místa připojena napevno, musí být v dosahu každé klece nejméně dvě kapátkové nebo kalíškové napáječky,
 - výška klece musí být alespoň 40 cm na 65 % plochy klece a v žádném místě nesmí být nižší než 35 cm. Výjimku z tohoto ustanovení mají pouze podniky uvedené na seznamu s povoleným přechodným obdobím dle § 29a odst. 2 zákona, které jsou uvedeny v příloze této vyhlášky,
 - podlahy klecí musí být konstruovány tak, aby poskytovaly přiměřenou oporu každému z dopředu směřujících prstů obou běháků. Sklon podlahy nesmí překročit 14 % nebo 8°. V případě podlah vyrobených z pletiva s nepravoúhlými oky může být sklon větší,
 - klece musí být vybaveny vhodnými prostředky na zkracování drápů.
- (2) Chov nosnic v neobohacených klečových systémech uváděný v odstavci I je povolen do 31. prosince 2011.

§10

Minimální standardy pro ochranu nosnic v obohacených klečových systémech

Všechny klece v obohacených klečových systémech musí splňovat minimálně následující požadavky

a) nosnice musí mít

1. nejméně 750 cm² prostoru v kleci na jednu nosnici, z toho 600 cm² využitelné plochy; výška klece jiná než ta, která je nad využitelnou plochou, musí být alespoň 20 cm v každém bodě a žádná klec nesmí mít celkovou plochu menší než 2000 cm²,
2. hnízdo,
3. materiál, který umožňuje klovaní a hrabání,
4. vhodné hrady skýtající nejméně 15 cm na jednu nosnici,

b) musí být zajištěno žlábkové krmítko, které je možno používat bez omezení. Jeho délka musí být nejméně 12 cm na jednu nosnici v kleci,

c) každá klec musí mít napájecí systém přiměřený velikosti skupiny; tam, kde jsou kapátkové napáječky, musí mít každá nosnice v dosahu nejméně dvě kapátkové nebo kalíškové napáječky,

d) pro usnadnění kontroly, instalace a snížení počtu nosnic musí být mezi řadami klecí ulička o minimální šířce 90 cm a mezi podlahou budovy a spodní řadou klecí musí být ponechána mezera nejméně 35 cm,

e) klece musí být vybaveny vhodnými prostředky pro zkracování drápů.

§11

Minimální standardy pro ochranu jedinců kúra domácího ve výkrmu

(1) Minimální standardy se vztahují na ochranu jedinců kúra domácího ve výkrmu (dále jen „brojlerů“). Při vybudování a provozování prostorů pro brojlerů podle zvláštních právních předpisů³⁾ chovatel dále zajistí, aby

- a) hustota osazení v průběhu celé doby výkrmu zajišťovala všem brojlerům snadný přístup ke krmivu a napájecí vodě a aby brojleři mohli vykazovat přirozené chování, zejména popelení a protřepávání křídel,
 - b) každý brojler byl schopen přemístit se z přeplněné části do volnějšího prostoru,
 - c) v případě podezření nebo vzniku poruch chování byla provedena kontrola krmné dávky a její úprava zajišťující nápravu.
- (2) Brojleři musí mít přístup k podestýlce, aby mohli hrabat, klovat a popelit se.
- (3) V intenzivních halových systémech se rozmístí krmítka a napáječky tak, aby se brojleři nemuseli přesouvat za potravou a vodou více než 3 metry. Při vysokých hustotách osazení je tuto vzdálenost třeba ještě snížit.
- (4) S ohledem na význam přirozené rovnováhy mezi vývojem kostry a svaloviny pro pohodu zvířat

a) volí chovatel programy chovu zaměřené na prevenci pohybových problémů brojlerů,

b) uspořádáním technologie chovu zabezpečí prevenci výskytu problémů pánevních končetin brojlerů; podporuje se aktivita ptáků zejména regulací osvětlení, poskytnutím hradů, snížením hustoty osazení, zlepšením cirkulace vzduchu.

(5) Zranění nebo nemocní jedinci se musí neprodleně ošetřit, a pokud je to nutné, oddělit od hejna a umístit do zvláštních pro tento účel sloužících ustájovacích prostor.

§ 12

Minimální standardy pro ochranu běžců ve farmovém chovu

(1) Minimální standardy ochrany faremně chovaných běžců, zejména druhů pštros dvouprstý (*Struthio camelus*), nandu pampový (*Rhea americana*) a emu hnědý (*Dromaius novaehollandiae*) stanoví následující podmínky

a) oplocení hospodářství je minimálně 180 cm vysoké, v rozích zaoblené, dostatečně silné a bezpečné, aby v případě nárazu nedocházelo k poranění běžců. Farma musí být zabezpečena proti vnikání větších druhů volně žijících zvířat nebo toulavých psů,

b) minimální velikost výběhu pro 3 dospělé pštrosy je 1000 m², na každého dalšího dospělého jedince navíc 800 m²; nejkratší strana výběhu nesmí být kratší než 10 m a minimálně jedna strana musí dosahovat délky 100 m,

c) minimální velikost výběhu pro 3 dospělé nandu nebo emu je 500 m², na každého dalšího dospělého jedince navíc 250 m²; nejkratší strana výběhu nesmí být kratší než 7 m a minimálně jedna strana musí dosahovat délky 70 m,

d) v jednom výběhu může být chována pouze jedna chovná skupina, tj. 1 chovný samec a 1 až 5 chovných samic. Zabráni se tak fyzickému kontaktu mezi jednotlivými chovnými skupinami, v některých případech je nezbytná i vizuální bariéra.

(2) Minimální výška přístřešku pro dospělé pštrosy je 3 m. Minimální šířka dveří a průchodů je 150 cm. Stěny uzavírají přístřešek ze tří stran a uzavírací systém v něm umožňuje oddělení samce. Minimální plocha pro pštrosy je 10 m² na 1 dospělý kus, pro mláďata se od vylíhnutí do 6 měsíců věku zvětšuje postupně od 0,25 m² do 2 m² na 1 kus, minimální celková plocha kotce pro tuto kategorii je 30 m².

(3) Minimální výška přístřešku pro dospělé nandu a emu je 2,5 m. Minimální šířka dveří a průchodů je 150 cm. Stěny uzavírají přístřešek ze tří stran a uzavírací systém v něm umožňuje oddělení samce. Plocha má pro nandu a emu dosahovat minimálně 5 m² na 1 dospělý kus, pro mláďata se od vylíhnutí do 6 měsíců věku zvětšuje postupně od 0,25 m² do 2 m² na 1 kus, minimální celková plocha kotce pro tuto kategorii je 20 m². Maximální počet ve skupině mladých běžců je 40 jedinců.

(4) Individuálně smí být držen pštros, nandu a emu jen po dobu nezbytnou při nemoci, poranění nebo v době agresivního chování. Při tom mu musí být umožněno vidět a slyšet ostatní ptáky v chovu.

§13

Minimální standardy pro ochranu kožešinových zvířat ve farmovém chovu

(1) Uspořádání, provedení a údržba zařízení pro chov kožešinových zvířat musí v souladu s druhově specifickými požadavky poskytovat dostatek prostoru pro normální lokomoční chování, upravování srsti, uléhání, odpočinek, zaujímání polohy pro spánek, neomezené natahování končetin a vstávání.

(2) Zvířata, u nichž je normální součástí života pohyb, nebo reagují na vyrušení skoky, a zvířata, která se při zkoumání okolí

stavějí na zadní nohy, musí mít pro tyto pohyby dostatek místa kdekoliv s výjimkou části vyhrazené pro spánek.

(3) Zvířata musí mít možnost vidět na ostatní zvířata, a pokud je to součástí normálního chování a zvyšuje to životní pohodu jednotlivců, zkoumat své sociální prostředí a projevovat chování související s udržováním sociální struktury.

(4) Podlahy a prostory pod klecemi musí dobře odvádět vodu, aby bylo možno snadno odstraňovat výkaly a rozlitou vodu, aniž by při tom byla zvířata rušena, zneklidňována nebo zraňována. Materiály použité na podlahách musí být vhodné pro daný druh kožešinových zvířat. Používají-li se perforované podlahy, je nutné, aby byly vhodné pro daný druh, velikost, věk a hmotnost zvířat a mají tvořit pevný, rovný a stálý povrch.

(5) V chovu musí být vždy připraveno zařízení pro náležitou manipulaci s vyšetřovanými, ošetřovanými a testovanými zvířaty, zejména odchytové pomůcky a odchytové klece.

(6) Pro farmový chov norků a fretek se stanoví následující prostory klecí bez budníku

- a) jedno dospělé zvíře plocha 2550 cm²,
- b) jedna samice s mláďaty do odstavu 2550 cm²,
- c) mláďata po odstavu - pro 2 ks 2550 cm²,
- d) minimální výška klece 45 cm.

(7) Úpravy technologií pro chovy norků a fretek mají být provedeny v těchto termínech

- a) všechny systémy chovu, v nichž je používán prostor klecí menší než 1600 cm² a výška je nižší než 35 cm, se vyřadí z užívání d' 31. prosince 2004,
- b) všechny systémy chovu, které nedosahují parametry stanovené v odstavci 6, ale u nichž je používán prostor klecí větší než 1600 cm² a výška je větší než 35 cm, se musí vyřadit z užívání do 31. prosince 2013.

(8) Pro farmový chov lišek a psíků mývalovitých se stanoví následující parametry pro prostory klecí bez budníku

- a) jedno dospělé zvíře plocha 8000 cm²,
- b) jedna samice s mláďaty do odstavu 20000 cm²,
- c) mláďata po odstavu - pro 2 ks 12000 cm²,
- d) minimální výška klece 70 cm.

(9) Pro farmový chov nutrií se stanoví následující parametry pro prostory kotců bez budníku

- a) jedno dospělé zvíře plocha 10000 cm²,
- b) jedna samice s mláďaty do odstavu 20000 cm²,
- c) mláďata po odstavu - pro 2 ks 5000 cm².

(10) Pro farmový chov činčil se stanoví následující parametry pro prostory klecí bez budníku

- a) jedno dospělé zvíře plocha 5000 cm²,
- b) jedna samice s mláďaty do odstavu 5000 cm²,
- c) mláďě po odstavu 3330 cm²,
- d) minimální výška klece 100 cm.

(11) Všechny technologické systémy pro farmový chov kožešinových zvířat uvedených v odstavcích 8 až 10, které nedosahují stanovené parametry, se vyřadí z užívání do 31. prosince 2013.

§ 14

Minimální standardy pro ochranu jelenovitých ve farmovém chovu

(1) Minimální standardy upravují požadavky péče v chovech jelenovitých, zejména jelena lesního (*Cervus elaphus*), siky (*Cervus nippon*) a daňka evropského (*Dama dama*) na farmách zaměřených na jejich hospodářské využití.

(2) Pro chov jelena lesního a daňka evropského se počítá s hustotou chovaných zvířat od 0,5 do 15 kusů na 1 ha podle přírodních podmínek a intenzity přikrmování. Plocha farmy se rozdělí podle místních podmínek do více výběhů, aby se zabezpečila péče o pastviny rotačním systémem pastvy. K rozdělení pastvin se používají pevné pletivové nebo elektrické ohradníky z několika vodičů umístěných nad sebou. Elektrické ohradníky musí být zviditelněny použitím pruhu textilie o šíři 5 až 10 cm. Nelze použít nepřerušovaný elektrický proud, použité impulsy mají mít délku maximálně 2 sekundy. Na zimní období může být vyčleněn pro zvířata zmenšený výběh.

(3) Jsou-li vybudovány manipulační výběhy s čtvercovým půdorysem o rozloze 10 x 10 m, lze do nich přesunout na nezbytně nutnou manipulační dobu bez obtíží až 100 průměrně velkých laní.

(4) Pokud se na farmě zřizují přeháněcí uličky, mají být alespoň 5 až 6 m široké.

(5) Při zřizování kotců pro zvířata pro zimní ubytování, karanténu apod. se počítá s plochou

- a) 2 m² pro odstavené kolouchy do 25 kg,
- b) 2,5 m² pro kolouchy ve věku 5 až 11 měsíců - od 40 kg do 90 kg,
- c) 3 m² a více v případě ustájení rocků a dospělých zvířat nad 75 kg.

(6) Pokud jsou mláďata umístěna do uzavřených ustájovacích prostor v zimním období, dostačuje pro kolouchy kotec o půdorysu 3 x 4 m pro 5 kusů, pro odchov daňčat kotec o půdorysu 4 x 2,5 m pro 6 kusů.

(7) Při stavbě kotců lze použít dřevěnou konstrukci, stěny kotců musí být pro jeleny alespoň 1,8 m vysoké a do výše 1 m pevné, zbývající část stěn může být z pletiva, pro daňky se doporučuje používat pevné celé stěny. Betonová podlaha v kotcích je pokrytá podestýlkou.

(8) K zařízení pro manipulaci se zvířaty, jako je značkování nebo veterinární ošetření, se zřizuje průchozí prostor, opatřený

zákrytem ke zklidnění jelenovitých v šeru, s padacími dvířky a s posuvnou stěnou ke znehybnění zvířete.

(9) Na každé farmě musí být dostatečný zdroj vody k napájení zvířat. Biologická potřeba vody u jelenovitých je kryta buď trvalým přístupem zvířat k napajedlům, nebo jim musí být denně podávána napájecí voda.

(10) Laktující samice musí mít zajištěn trvalý přístup k napájecí vodě.

(11) Napájecí zařízení musí být umístěna tak, aby se na minimum snížila možnost kontaminace vody výkaly nebo močí, nebo rozlévání vody, rozbahnění terénu, případně poranění zvířat.

(12) Při manipulaci se zvířaty se musí jednat klidně, při přehánění se zvířata natlačují pomalu. Psi se používají pouze tehdy, jsou-li speciálně cvičeni.

§

Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem vstupu smlouvy o přistoupení České republiky k Evropské unii v platnost.

Ministr:

Ing. Palas v. r.